

**ЗАХТЕВ
ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА
ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ**

**УРАЂЕНЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА
ВЕЋУ ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

да у складу са чл. 30 Закона о високом образовању и чл. 128 Статута Универзитета да сагласност на Извештај Комисије о оцени урађене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта:

Назив: Екофеминизам у прози Маргарет Атвуд

Научна/уметничка област УДК (текст): енглеска књижевност, екокритика, феминизам
Ментор/ментор и коментор др Никола Бубања, ванредни професор, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област: Енглеска књижевност и култура

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата: **Милошевић Даница**

Назив завршеног факултета: **Филозофски факултет у Нишу**

Одсек, група, смер: **катедра за англистику, Енглески језик и књижевност**

Година дипломирања: **2004.**

Назив студијског програма докторских академских студија: **Докторске студије из филологије, Наука о књижевности**

Научна/уметничка област: **Филолошке науке**

Датум одобравања теме: **29.10.2015.**

Факултет и место: **Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу**

Назив и седиште организације у којој је кандидат запослен: **Академија техничко-васпитачких струковних студија у Нишу**

Радно место: **предавач за ужу научну област Страни језик**

ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ УТВРЂЕНЕ ЧЛ. 30 ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ЧЛ. 128 СТАТУТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

У прилогу вам достављамо:

- Извештај комисије о оцени урађене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта;
- Одлуку Научно-наставног већа Филолошко-уметничког факултета о прихватању извештаја комисије о оцени урађене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта;
- Потпуни извештај о провери оригиналности докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта и
- Оцену ментора о извештају о провери оригиналности докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта

Крагујевац,
28.12.2020.

М.П.

ДЕКАН
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
др Зоран Комадина, редовни професор

Пр.	13. 01. 2021
Ср.	
01	82

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ОДСЕКА ЗА ФИЛОЛОГИЈУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Наставно-научно веће Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 10. 11. 2020. године (Одлука број 01-3709), предложило нас је, а Веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 9. 12. 2020. године (Одлука број IV-02-919/16) именовало нас је у Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације *Екофеминизам у прози Маргарет Атвуд* кандидата **Данице Милошевић**. Захваљујући на поверењу, Наставно-научном већу Одсека за филологију подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

***I* Опис докторске дисертације**

Текст докторске дисертације *Екофеминизам у прози Маргарет Атвуд* кандидаткиње Данице Милошевић, написане под менторством др Николе Бубање, ванредног професора, суштински се састоји из две целине: теоријско-методолошке, у оквиру које се успостављају теоријски модели екофеминизма, и аналитичке целине, која се састоји из аналитичко-синтетичког рада на примарном корпусу с обзиром на одабране теоријске углове.

Дисертација има укупно 210 страница текста проредом (1), и следеће формалне сегменте: Наслов (на српском и енглеском језику), Идентификациона страница докторске дисертације, Резиме и Кључне речи (на српском и енглеском језику), Садржај, I Увод, II Теоријски оквир, III Екофеминистичка стремљења Маргарет Атвуд, IV У потрази за екофеминистичким доживљајем природе, V Питање идентитета: Техно-култура као *пржионица мозга* за жене и чистилице за животиње, VI Тело као приватна својина или туђе власништво, VII Језик екофеминизма, VIII Етичка разматрања трилогије *ЛудАдам* у домену екофеминизма, IX Закључак, и X Библиографија.

Уводно поглавље – Уводно поглавље је структурирано тако да представља увод у студије екофеминизма, односно предочава сам настанак и развој екофеминизма под утицајем социјалне екологије Мареја Букчина коју је феминисткиња Инестра Кинг употребила као основу за изградњу овог новог феминистичког правца. У уводном делу, износе се неки од основних постулата екофеминизма, указује на задатке екофеминизма, али и на методологију која ће бити примењена у даљем раду, односно начин на који ће се романи у корпусу дисертације посматрати и обрадити из угла екофемининог.

Теоријски оквир се састоји из десет потпоглавља, и то редом: 1. Модерни развој екофеминизма, 2. Правци у екофеминизму и друге теорије од значаја за екофеминизам, 3. Екофеминизам и облици активистичког деловања, 4. Дуализам, есенцијализам и конструктивизам као полазишта екофеминизма, 5. Тензија између културалног и социјалног екофеминизма, 6. Екофеминизам, наука и технологија, 7. Екофеминизам и бесмисленост конзумеризма, 8. Екофеминизам и етика, 9. Екофеминизам: жене и родни идентитет, и 10. Екофеминизам и читање идентитета кроз тело и језик.

У **првом потпоглављу** – „Модерни развој екофеминизма”, кандидаткиња даје кратак преглед домета теоријског екофеминизма током осамдесетих и деведесетих година прошлог века, да би се фокусирала на модерне студије екофеминизма које се везују за

постструктуралистичке, неоколонијалистичке и глобалистичке теоријске оквира. Кандидаткиња то ради са намером предочавања екофеминистичке потребе за глобализацијом *одоздо*, која потиче од локалних заједница, како би се наметнуо концепт одрживости, као један од концепата који је пресудан за останак појединачних екосистема и њихових становника, проналазећи паралелу за овај модел живљења у самој трилогији Маргарет Атвуд, кроз успостављање само-одрживе заједнице Божијих баштована.

Друго потпоглавље- „Правци у екофеминизму и друге теорије од значаја за екофеминизам”, даје приказ либералног, културалног, социјалног, социјалистичког, квир и аборицинског екофеминизма, њихових карактеристика и домета, са посебним освртом на то како ће се ови засебни правци екофеминизма третирали у анализи трилогије Маргарет Атвуд која је одабрана за примарни корпус дисертације. Осим тога, у овом потпоглављу прави се јасно разграничење између екофеминизма и социјалне екологије, да би се потврдила аутономност екофеминизма као феминистичког правца, а поготову између екофеминизма и радикалне екологије који се неправилно изједначавају, а заправо представљају два супротстављена концепта. У овом смислу кандидаткиња скреће пажњу да „радикална екологија у први план истиче природу, флору и фауну, па тек онда човека, којег смешта на дно лествице због деградације животне средине, због чега не гледа благонаклоно на учешће људске јединке у екосистемима, док екофеминизам није искључив по питању човека као карике у еволутивном процесу, иако је у потпуности свестан андроцентричног утицаја на природу”. Ово разграничење је из угла кандидаткиње неопходно, будући да су у самој трилогији Маргарет Атвуд ангажмани радикалне екологије, којој технократска држава предвођена научницима тежи, и екофеминизма, којег заступа маргинализована заједница Божијих баштована као еколога-отпадника од технократског друштва, међусобно супротстављени.

„Екофеминизам и облици активистичког деловања” су треће потпоглавље у којем кандидаткиња даје сажет преглед неких од најзначајнијих резултата практичног екофеминизма, будући да екофеминизам као правац обухвата не само теоријско разматрање, већ и активистичко деловање, чији су круцијални домети видљиви у оквиру женских акција као што су *Канал љубави*, *Чинко покрет* или покрет *Зелени појас*. Овакав приказ екофеминистичке праксе, упућује на прагматичну улогу екофеминизма, која није изостала ни у самим романима трилогије Маргарет Атвуд, у којој активизам игра важну друштвену улогу, односно ону која поприма субверзивни карактер у односу према властима, због чега је било важно нагласити и овај аспект екофеминизма.

„Дуализам, есенцијализам и конструктивизам као полазишта екофеминизма” су веома значајно четврто потпоглавље које објашњава корене екофеминизма, као и друштвене конструкте и праксе против којих је екофеминизам усмерен. Наиме, како кандидаткиња објашњава, екофеминизам напада бинарне опозиције патријархалне идеологије који намећу логику доминације белог човека над свим осталим бићима и природом – феномен који екофеминизам идентификује као кључно подручје за конципирање друштвеног поретка у коме се намеће хегемонија патријархата. Екофеминизам препознаје негативне праксе патријархалног капиталистичког друштва у есенцијализму, редуccionизму којим се нељудска бића, као и жена и природа свде искључиво на инструменталну функцију у патријархалном друштву (што је најпре видљиво на свођење потенцијала жене и природе на репродуктивност), али и конструктивизму. Конструктивизам је стереотпним начином размишљања заслужан за креирање различитих врста предрасуда о немушком бићу, зарад наметања патријархалних друштвених конструката уз помоћ којих се јача патријархална моћ и намеће патријархални дискурс као једино исправно становиште у друштвеном поретку. Екофеминизам иступа са

ставом да је редукуционизам неприхватљив, као и потреба да се жена *анимализује*, односно природа *феминизује* патријархалним праксама које би да их поробе, потлаче и експлоатишу. Разградња бинарних опозиција, као и разградња конструката, постављена је као примарни захтев екофеминизма који својим критичким апаратом, али и парктичним деловањем указује на могуће алтернативе кроз изградњу партнерства са природом и етику бриге ка свим људским и нељудским бићима, побуђивањем релационог бића у свакоме од нас. Пре свега, пажња је усмерена на доминантне мушке јединке које су деструктивне према природним ресурсима, као и манипулацију, дискриминацију и деградацију оних јединки различитих од норматива белог човека средње класе са Запада.

У петом потпоглављу „Тензија између културалног и социјалног екофеминизма” кандидаткиња указује на раздор у оквиру самог екофеминизма који се испољава кроз културални екофеминизам за који се верује да је есенцијалистички, будући да наглашава везу између жене и природе коју патријархат детерминише, и социјалног екофеминизма који је по својој суштини конструктивистички, и одбацује есенцијализам из уверења да не постоје константе, које су биолошки дате, већ да човек сам ствара и одређује значења путем језика и дискурса. За социјалне екофеминисткиње ни жена ни природа нису есенције, једном трајно одређене попут монолитних категорија, већ су изложене друштвеној перцепцији која се мења у складу са датим социјалним и економским приликама. Према томе, друштвени конструкти, као што су раса, класа и род, нису природно дати, већ друштвено створени, као што су и родне улоге и родни идентитети креирани за жену у друштву. Кандидаткиња јасно предочава разлику између пола, као биолошке категорије и рода, као друштвене категорије. Управо кроз дијалектику, културалног и социјалног екофеминизма, кандидаткиња долази до закључка да је могуће редефинисати женску родну улогу, као и доживети природу као променљиву, а не константу, чиме се уводи аутентичан језик екофеминизма, односно преиспитује и оснажује веза између жене и природе као феномена са бројним унутрашњим вредностима које се не могу изједначавати по својим карактеристикама, нити умањивати редуccionистичким методама патријархата. У овом потпоглављу долази до помирења културалног и социјалног екофеминизма, тако што се културални екофеминизам окренут матријархалним вредностима, женском језику и дискурсу у комуникацији са култом Велике богиње реинтерпретира, одбацивањем есенцијалистичког покушаја поистовећивања жене са природом, и реконтекстуализацијом везе на реакцији жена – природа, ради успостављања њиховог вишезначног односа и предочавање њихових потенцијала у метапатријархалном контексту.

Шесто потпоглавље „Екофеминизам, наука и технологија” износи суштинске ставове екофеминизма према научним истраживањима и технолошким достигнућима, која су маскулиног карактера, како екофеминисткиње то виде, односно предодређена да јачају патријархални капиталистички поредак, у циљу даљег просперитета и еманципације савременог друштва. Кандидаткиња указује на двоструки карактер такве науке, која истовремено и ствара и уништава, чиме се етичност у домену науке успоставља као примарни ангажман екофеминисткиња на овом пољу. Нагласак потпоглавља је на обновивим технологијама и праксама које су мање инванзивне по природу и живи свет, што имплицира одговорну примену науке, која из угла екофемининог треба да поседује демократичнији приступ – од истраживаног до истраживача, поштовањем субјективитета сваке појединачне јединке. Такође, ово потпоглавље указује и на замке генетског инжењеринга и биотехнологије којима се тело жене и њени репродуктивни органи, као и тела животиња, користе као роба која има своју тржишну вредност, а тиме релативизују и објективизују, што даље води у проблем

виктимизације, која је из угла екофемининог неприхватљива када је у питању било које појединачно биће или екосистем.

„Екофеминизам и бесмисленост конзумеризма” је седмо потпоглавље које говори о неопходности савременог капиталистичког друштва да буде конзумент, будући да се предвођено логиком доминације и жељом да поседује, отуђило од природе процесом денатурализације. У таквом систему жена егзистира и као конзумент, али и као конзумирано, онда када се своди на телесни аспект свог бића, док се природа и њени ресурси експлоатишу у сврху капиталистичког прогреса. Градови се намећу као ново рајско окружење у којем има изобиља, док природа постоји као симулакрум, у виду романтизиране и носталгичне слике неког изгубљеног раја, који је замењен кулисама гигантских супермаркета који нуде све типове роба и комодитета, без моралног упита колика је жртва над природом потребна да би се такви производи обезбедили потрошачима.

У осмом потпоглављу „Екофеминизам и етика” упућује се на неке од основних принципа екофеминизма који су базирани на идеји да је свако живо биће уникатно, међузависно и међусобно повезано са осталим јединкама у природи, као и да поседује своју унутрашњу вредност, право на живот, сопствене инстинкте и слободу. У том контексту, осуђује се третирање животиња као одсутних референата, односно објеката над којима је могуће вршити манипулацију, како екофеминисткиња Керол Адамс то дефинише, и намеће се идеја о субјекту који има право на своју атономност и аутентичност. Следећи ову логику, преиспитује се идеја о животињи као месу или роби коју је могуће објективизирати, и намеће логика вегетеријанства, која је супродстављена масовној деструкцији животиња кроз прехранбену индустрију. Такође, ово поглавље заступа ставове екофеминисткиња које тврде да се животи животиња не могу и не смеју олако жртвовати, те да је атак на животиње оправдан само у изузетним случајевима, када географско подручје не нуди другачију алтернативу, и онда када је потребно одбранили људски живот који је угрожен. И у овом потпоглављу пласира се етика бриге људи као релационих бића која имају способност за емпатијом и моралним расуђивањем, и неопходност успостављања партнерског односа са природом у циљу омогућавања регенерације животне средине и конзервације природних ресурса.

Девето потпоглавље „Екофеминизам: жене и родни идентитет” указује на инкорпорирање патријархалних образаца моћи кроз друштвене норме и законе, који између осталог регулишу и родне идентитете, односно родне улоге које мушкарци и жене испуњавају у друштву. Пре свега, истичу се ставови екофеминисткиње Сузан Грфин која анализира фројдовско тумачење жене које је утицало на креирање друштвених стереотипа везано за жену. Ти фројдовски конструкти се преиспитују и ствара се простор за њихово превазилажење упливом у простор метапатријархалног, који је за Грифин, као и Старшок, а превасходно Дејли од које је примарна идеја потекла, простор у којем жена одбацује патријархални дискурс и патријархалне обрасце политичке/сексуалне моћи у циљу исписивања аутентичног женског језика окренутог сазвучјима природе.

Десето потпоглавље насловљено „Екофеминизам и читање идентитета кроз тело и језик”, надовезује се на претходно потпоглавље и детаљније обрађује споменуте теоретичарке у циљу изношења новог концепта женског језика и тела. Уместо ауторитативног патријархалног дискурса, екофеминисткиње уводе женски језик који се регенерише кроз оживљавање култа посвећеног Великој Божињи, што је један од основних ангажмана културалних екофеминисткиња. Тај женски језик усмерен је ка разградњи бинарних опозиција, као и стереотипа, односно на демитологизацију патријархалног наратива који жену и природу доводи

у контекст потлаченог, угњетеног, контролисаног и експлоатисаног. Кроз оснаживање женског језика, као и везе са природом, истиче се могућност преузимања власништва над сопственим телом, јер језик потиче од тела, при чему се одбацује улога жртве и статус објекта, у циљу остваривања аутентичне егзистенције и сопственог суверенитета. Кроз језик и текст, и телесно добија другачија значења и постаје сагледано и у другим аспектима осим оног у којем остварује репродуктивну функцију. Осим тога, кандидаткиња тврди да је женска снага прикупљена на овај начин потенцијал за формирање женског политичког тела које може бити суберзивно и окренуто стваралачком импулсу уношења промена унутар друштвене парадигме.

Након **Теоријског оквира**, у дисертацији се прелази на аналитички део кроз поглавље **Екофеминистичка стремљења Маргарет Атвуд**, које се састоји из седам потпоглавља. Овакво прелазно поглавље је било неопходно да би се истакао сензибилет Атвудове за екофеминино у њеним раним радовима, чак и пре формирања екофеминизма као правца, али и да би се нагласио значај тематске анализе екофеминизма у дистопији *ЛудАдам* која је објављена након две хиљаде година, што је доводи у контекст савремених политичких, социо-економских дешавања и еколошких криза унутар четврте, најдеструктивније индустријске револуције до сада, чинећи ову литературу актуелном за тренутне прилике и релевантном за екофеминизам. У **три потпоглавља** насловљена редом „Екофеминизам у Јестивој жени“, „Екофеминизам у Телесној повреди“, и „Екофеминизам у Израњању“, разматра се питање конзумеризма, вегетеријанства, доживљаја анималног и природног, женског језика и тела из угла екофемининог, ради пружања илустративних примера обраде екофемининог у стваралаштву Атвуд које није дистопијског карактера, да би се показала да у дистопији, као посебном књижевном жанру коме трилогија припада, текст Атвудове још дубље и темељније комуницира са екофеминизмом.

У оквиру поднасловa *Екофеминизам и технократско друштво у трилогији ЛудАдам Маргарет Атвуд*, сврстана су наредна четири потпоглавља која су усмерена на анализу примарног корпуса, односно трилогију *ЛудАдам*. У **првом потпоглављу** „Технокултура и њене нуспојаве: наука у служби капитализма“, упућује се на основне одреднице технократског друштва у трилогији ради стварања концептуалног оквира за разматрање екофеминистичких питања изнетих у теоријском делу, са нагласком на поље науке и конзумеризма. **Другим потпоглављем** „Конструисање друштвене стварности у техно-култури“ указује се на општа места и лоше ефекте технократије који доводе до угњетавања природе и угрожавања живота, кроз неолиберални капитализам, као и на друштвене конструкте којима се жена ограничава и детерминише. Ово потпоглавље даје и ширу слику технократског друштва дистопије, како би се сагледали сви аспекти деловања патријархалног режима по жене, природу, екосистеме, биљни и животињски свет. **Треће потпоглавље** „Наука као механизам за уништење природе и жене“ детаљније разрађује концепт науке, кроз приказ прехрамбене, фармако и козметичке индустрије и њених ефеката на добробање жене и природе, као и утицај интернет технологија и биотехнологије на креирање друштвене стварности, које су потпуно занемариле природу као базу за опстанак и окосницу живота. Ово потпоглавље показује захвате у домену биоинжењеринга, као оне који неповратно мењају природу, креирају генетски-модификоване врсте животиња, и надограђују телесне и репродуктивне недостатке жена, тиме уништавајући концепт органског, и намећући идеал вештачки креираног света, производа и услуга које се могу купити. Ово потпоглавље се бави и виктимизацијом жене и животиња у виртуелном свету кроз наметање насилних видео игара, који упућују на паралелу са виктимизацијом кроз имплементирање етички-упитних генетских пројеката у којима се биљке и животиње трансформишу у вештачке манифестације живота. У **четвртном потпоглављу** назива „Научник-

Франкенштајн”, испитује се профил научника Косца са екофеминистичког становишта, да би се он препознао као радикални еколог који третира људску јединку највећим кривцем за уништење планете, док истовремено природу поставља на пијадестал као важнију и битнију од људског бића, што доводи до укидања човечанства, односно истребљења људске врсте у подухвату овог научника. Кроз свој ангажман, Косац остварује демонску и деструктивну мисију, а затим природу надограђује вештачким творевинама, генетски мутираним животињама и новом расом Кошчићима, креираним да буду на услузи државе, чиме је уништена аутентичност бића и његова потреба за слободом, а основни принципи екофеминизма угрожени, како кандидаткиња показује. Ово поглавље је основа за каснија разматрања концепта природе, родне улоге жене, женског тела и језика, као и етичких питања за која су дате теоријске смернице у почетном делу дисертације.

У поглављу насловљеном У потрази за екофеминистичким доживљајем природе, сачињеном од шест потпоглавља, кандидаткиња трага за оним концептом природе у трилогији који је најближи постулатима екофеминизма. Прво потпоглавље „Природа пре Безводног Потопа у роману Антилопа и Косац: зелена и месна револуција техно-културе као пут у сигурну апокалипсу”, говори о деструктивности технократског друштва предвођеног неолибералним капитализмом, чији су нуспроизводи зелена и месна револуција изражена у пласирању монокултура и вештачког меса као незаменљивих и најпожељнијих производа на тржишту, где се кандидаткиња позива на ставове научнице и екофеминисткиње Вандане Шиве. Технократско друштво дистопије, како је то предочено, доводи до масовног црпљења природних ресурса, као и масовне експлоатације бића зарад инструменталног ефекта, односно уништења појединих животињских врста ради стварања нових, генетски-модификованих на којима је могуће зарадити, и које је могуће користити као слуге система. Наука која одобрава и подстиче таква истраживања, представљена је као опречна екофеминистичким тежњама, о чему сведоче не само вештачке биљне и животињске врсте, у супротности са органским и природним, већ и изградња абиотичког света од вештачког стења и камења у научним институтима.

У другом потпоглављу „Питома и дивља природа: деконструкција на делу”, указује се на инвентивност Атвудове у погледу перципирања природе далеког Истока кроз помирење бинарних опозиција, па је природа истовремено и питома и дивља, и света и профана, и блиска и далека, јер перцепција увек зависи од ока посматрача. Осим тога, природа је приказана и као *јединство различитости* које се стапају у једном од најважнијих мушких ликова у роману, а то је ЛудАдамовац Зеб, чиме се потиरे есенцијалистичко виђење жене као блискије природи.

Унутар техно-културе предвођене логиком капитализма, научник Косац је креирао Рајску куполу за нову расу људи – Кошчиће. Овај концепт природе је такође непрхватљив из угла екофемининог, што треће потпоглавље „Природа као техно-утопија: Пропаст Кошчевог раја” показује. Кошчева намера да очува природу од даљег пропадања изазваног људским деловањем, тако што уништава људску популацију изумом пилуле екстрадост која шири вирус, указује на патологију Косца као научника кроз монструозан подухват деструктивности, немара и одсуства емпатије, чиме је Косац демонски уништитељ природног. Ни његова деца као вештачка творевина, нити остали изуми научничких Комплекса не могу да надоместе тај чин масовне деструкције, што кандидаткиња идентификује као ангажман радикалног еколога супродстављеног екофеминизму. Чињеница да Рајска купола пропада као природно окружење за Кошчиће, даље упућује на неодрживост Кошчевог научног пројекта и замисли остваривања техно-утопије, чиме се потенцира идеја да је немогуће репликовати природу у вештачким условима. Кошчев концепт природе, који има квалитет једино по питању увођења

вегетеријанства у навике Кошчића, заправо намеће научнички дискурс као доминантан над ново-створеним врстама, односно онај који има инванзиван ефекат ка постојећим врстама, пласирањем вештачког семена као патента који узима примат над органским семеном, чиме наука мења, трансформише и надограђује природу својим изумима, чинећи је мање природном.

„Природа након Безводног Потопа” као четврто потпоглавље, указује на концепт природе након апокалипсе, односно Безводног Потопа изазваног пандемијом вируса из Кошчеве лабораторије. Овај концепт природе, која након апокалипсе добија прилику за ревитализацијом, није прихватљив из угла екофемининог, узимајући у обзир сам начин освајања такве природе ослобођене људског деловања, индустрије и цивилизације. Ипак, указивањем на неопходност изградње поновног контакта са природом и успостављање партнерства са природом што преживели након катастрофе раде, кандидаткиња упућује на потенцијал екофемининог, који се огледа у човековој борби за опстанак кроз остваривање хармоничног животног простора и поштовање капацитета, као и улоге природе у људском животу.

Као концепт супротстављен концепту креирања Кошчеве куполе, кандидаткиња предочава концепт еко-утопије коју стварају Божији баштовани, бивши научници који се окрећу природи. У петом потпоглављу „Божији баштовани и рајска башта: екофеминистичка утопија” нагласак је на екофеминистичкој доктрини којој, као отпадници од система, Божији баштовани прибегавају стварањем кровног врта на врху једне од напуштених зграда. У њиховом ангажману, кандидаткиња препознаје истинску потребу за повратком природи, као зелених архитекти, који на згради – симболу вештачког, технолошког света – праве своју оазу, односно свој одрживи рај. У овом одељку кандидаткиња прави јасну паралелу између религијских уверења Божијих баштована и оних присутних у културалном екофеминизму изнедрених из култа Велике Богиње. Божији баштовани у том контексту добијају и ново значење, будући да као Адами и Еве добијају сасвим нове друштвене улоге, изједначених права и могућности, чиме је могуће реинтерпретирати библијске каноне, те жену изместити из контекста есенцијализма и редукционизма, док је мушкарца могуће увести у контекст етике бриге, неопходне за екофеминистичко перципирање света.

Шесто потпоглавље „Екофеминизам у пракси: Зелена заједница Божијих баштована као уточиште од технократије и одрживи рај” даје комплетан увид у праксу Божијих баштована, њихову улогу чувара природе и бораца за животну средину кроз изградњу само-одрживе заједнице у којој су појмови загађење, деструкција, експлоатација и уништење, замењени појмовима као што су брига, емпатија, морална одговорност, или рециклажа, што је еколошки одговорна пракса на коју је технократско друштво заборавило. Кандидаткиња у овом потпоглављу наглашава екофеминизам као интелектуално, духовно и емотивно упориште Баштована, које се огледа у обичајима, јеловнику, вредностима, начину лечења холистичким методама и успостављања сарадње са биљним и животињским севтом кроз узгајање печурака и бригу о пчелама, представљајући баштовански модел живљења као усклађен са природним токовима и циклусима, односно екофемининим.

Ново поглавље Питање идентитета: техно-кутура као пржионица мозга за жене и чистиште за животиње са шест потпоглавља, даје основне смернице за читање женског идентитета и родних улога у технократском друштву, као и улоге коју играју природа, флора и фауна, са нагласком на чињеницу да се у трилогији јасно уочава екофеминистички проблем угњетавања жена и истовремене експлоатације животиња које се истим механизмима патријархалног друштва доводе у аналогну везу као *друго*. У овом сегменту рада преиспитује се

улога жене у технократском друштву са екофеминистичког становишта, посматрањем везе на релацији женско – мушко, жена – природа, жена – животиње, у циљу расветљавања свих оних деструктивних пракси усмерених ка дехуманизацији женског бића и деградацији животног окружења. Кандидаткиња разматра механизме којима се јунакиње користе „да би себе и своје природно окружење заштитиле и одбраниле у настојању да очувају свој интегритет, идентитет, језик, дискурс, ум, тело, дух, здравље, морал и креативни потенцијал, али истовремено и аутентичност, разноликост, хармоничност и благостање флоре и фауне у свом природном окружењу чији су интегрални део”.

Прво потпоглавље „Шерон и Бернис као бунтовнице с разлогом: бекство из заточеништва конзумеристичког раја”, показује субверзивну моћ жене у сфери јавног живота, њено иступање из стереотипних улога мајке, домаћице, покорне супруге и послушне грађанке, где се кроз деловање јунакиња Шерон и Бернис импулс револуционарног не читава само у језику, већ и у конкретним чиновима и акцијама против репресивне власти према жени и природи у сарадњи са анти – владиним организацијама, где се, како кандидаткиња инсистира, обе јунакиње опредељују за свет природе уместо живот под стегамa технокултуре.

У другом потпоглављу „Антилопа као жртва техно-културе”, кандидаткиња разматра идеологеме као што су раса, класа, род и старост, у циљу расветљавања дискриминишућих пракси технократског друштва према *небелој* жени која трпи двоструку виктимизацију и као расно и као родно *друго*, што је доводи у позицију потчињености хегемонији белачке културе. Без обзира на дехуманизацију која се спроводи над Антилопом, кандидаткиња упућује на емотивност, и капацитет за емпатијом ове јунакиње, који је, кроз њену улогу учитељице екофеминизма Кошчићима, посебно изражен.

Након приказа живота жена у Комплексима (Шерон) и плебеји (Антилопа), кандидаткиња истражује живот жена и у заједници Божијих баштована и то прво тако што у трећем потпоглављу „Снага женског колектива: повратак природи и Великој Богињи” указује на моћ женског политичког тела унутар заједнице Божијих баштована која је изграђена на матријархалним принципима у комуникацији са екофемининим. Пилар као Ева Шест, односно манифестација Велике богиње се у том смислу издваја као спона између сна и јаве, реланог и имагинативног, природе и културе, пружајући снажно екофеминистичко упориште за сарадњу са природом и њеним јединкама, што је посебно видљиво на плану комуникације са пчелама којој је Пилар вична, а која је кључна за добростање кровног врта.

Четврто потпоглавље „Прича о Тоби или како постати еко-јединка”, наставља исту нит, пребацујући улогу заштитнице колектива са Пилар на Тоби, која матрилинеарним путем наставља са утемељивањем истих вредности заснованих на екофеминизму у склопу баштованске заједнице. У самој трансформацији јунакиње Тоби, из убице животиња у вегетеријанку, кандидаткиња указује да идентитет није трајно-одређена категорија, већ променљива, склона флукуацији и варијацијама, надоградњи и прогресу, све у циљу непрекидне изградње субјективитета, који измиче патријархалним конструктима.

Прича о јунакињама трилогије заокружена је петим потпоглављем „Аманда и Рен: снага женског пријатељства”, где је нагласак на етици бриге, женском језику и удруженом деловању баштованки као политичких актера у циљу одбране принципа екофеминизма и женског бића у дослуху са природом.

Да би се оправдао назив овог поглавља дисертације у коме се каже *техно-кутура као прџионица мозга за жене и чистилиште за животиње*, у последњем шестом потпоглављу

„Животиње и људи из лабораторије: идентитети створени по мери научника” разматра се улога вештачки креираног живота који се манифестује у форми псовука, свињона, или, рецимо товракуна, као и Кошчића који се устоличавају као весници постхуманог друштва, у којем је људско надограђено анималним квалитетима. Уништење домаћих, истребљење дивљих животиња, као и укидање кућних љубимаца, због чега је технокултура чистиштиште за животиње, оставља протора за пласман нових производа у виду ГМ врста. Кандидаткиња показује да сваки од ових вештачки креираних идентитета има друштвену мисију као производ који је могуће уновчити, односно да су то бића која су на услузи својим творцима, чиме је укинута њихова аутентична егзистенција, а нагласак стављен на извршавање инструменталне улоге, у којој је субјективитет редукован, упрошћен и сведен на материјалну вредност. Ипак, кандидаткиња у потенцијалу Кошчића да се служе језиком и имагинативним структурама, као и да причају приче, препознаје искру природног, биолошког потенцијала, који није могао да буде коригован научничким интервенцијама, што удаљава Кошчиће од њиховог творца и господара и даје им непланирану хуману димензију која измиче утицају науке. У том смислу, Кошчићи се посматрају као релациона бића која, кроз вегетеријанизам и посвећеност бризи према природи, такође имају потенцијала за екофеминино.

Поглавље **Тело као приватна својина или туђе власништво** бави се подробном анализом женског телесног аспекта у четири различите друштвене заједнице унутар трилогије – научничким Комплексима, модерним градовима или плебеји, Крвном врту баштована, и заједници Кошчића. Циљ овог поглавља је да покаже ефекте технокултуре на жене у овим различитим животним срединама, као и њихову позицију унутар заједница којима припадају, ради екофеминистичког читања тела. У том смислу, кандидаткиња разматра телесно у контексту конзумеризма, исхране (са нагласком на вегетеријанизам као екофеминистички одговор на конзументску културу), физичке агилности и здравља, репродуктивног потенцијала, лепоте и неге, да би дошла до закључка да Божије баштованке као маргинализоване јединке, остварују највећи степен слободе, која се огледа кроз њихову сопствену контролу над физичким аспектом, односно висок степен суверенитета по питању телесног. Укидањем обавезе да се остварују као мајке, Божије баштованке иступају из есенцијалистичких оквира и превазилазе своју репродуктивну функцију као основно мерило сопствене друштвене вредности, чиме се указује на значај осталих аспеката женског бића, као и на значај самог женског језика који је производ телесног потенцијала. У овом поглављу се показује да се телесно кроз језик екофемининог претвара у агента, односно актера, а не пасивног посматрача, или објекта над којим је могуће вршити манипулацију и које је могуће свести на статус жртве, односно на *друго* које се угњетава, контолише и искоришћава. У оквиру овог сегмента рада налази се и једно потпоглавље „Тоби и њен плес: како је могуће очувати идентитет”, које дубље проблематизује питање телесног, као и питање родног идентитета на конкретном примеру једне јунакиње. Кроз друштвени ангажман ове јунакиње, њене бројне телесне трансформације, као и атак на њено телесно, кандидаткиња наглашава процес изградње субјективитета, као и аутентичност егзистенције саме јунакиње која се измешта из родне позиције коју би патријархално друштво желело да јој додели. Јунакиња Тоби, како је приказано, смелим чиновима иступа у сврху одбране свог бића, остваривања личне слободе, али и зарад добростања баштованског колектива коме припада, као и успостављања и одржавања вишезначне смислене везе са природом, као и биљкама и животињама, са којима постиже *јединство у различитости* и остварује реципрочну везу (посебно са печуркама и пчелама), успостављањем склада између људског и природног потенцијала.

Поглавље **Језик екофеминизма** логички се наставља на претходно поглавље о телу, у циљу даљег одбацивања логике доминације и ауторитативног мушког дискурса који се намеће кроз капиталистичку наративну парадигму, и увођења женског језика у комуникацији са екофемининим. Пре свега, језик екофемининог је присутан кроз нарацију две јунакиње у оквиру другог романа трилогије *Година потопа*, а то су Тоби и Рен, кроз чије се деловање уочава не само чин субверзије у језику, већ и чин субверзије кроз само деловање у сфери јавног живота. Чињеница да Тоби преузима улогу едукатора Кошчића, али и духовног вође заједнице Баштована, намеће језик екофеминизма као интелектуални инструмент за изградњу новог света након апокалипсе, чиме и матријархалне вредности доживљавају своју реинкарнацију, а женски наратив добија на свом утемељењу и значају. Кроз интерпретацију женског језика, уочавају се вишезначне и сложене релације на оси жена – природа, чиме се потиरे њихова аналогија на темељу репродуктивности, односно одбацује детерминизам патријархалног начина размишљања. Осим тога, Атвуд опуномоћује јунаке Зеба и Адама Један, као и Џимија/Снежног за комуникацију у сазвучју са екофемининим, чиме се мушкарац уводи као равноправна јединка у окриље екофеминизма, јер како кандидаткиња тврди са екофеминистичке позиције, „сви смо ми део природе”, а самим тим сви имамо задатак да о природи бринемо кроз развијену етику и моралну одговорност, чиме се ови јунаци удаљавају и измештају из есенцијалистичких оквира патријархалног дискурса.

Поглавље **Етичка разматрања трилогије ЛудАдам у домену екофеминизма** идентификује сличности и разлике између културалног и социјалног екофеминизма које су видљиве на плану деловања Божијих баштована и њене фракције ЛудАдам, довођењем културалног екофеминизма у контекст пацифизма, а социјалног у домен активног учешћа у креирању друштвених промена. Самим тим, уочава се паралела између теоријског и практичног приступа екофеминизму, што је у споменутих групама често узрок конфликта. Тензија је примећена на плану етичког, као у одређивању за веганство или вегетеријанизам, прихватања или одбацивања вештачки креираног живота, рађања или нерађања деце у постхуманом свету, односно праштања или наметања кривице Пејнболерима, који су епитом људске деструктивности и бестијалности. Кандидаткиња показује да се све моралне дилеме успешно разрешавају кроз удружено деловање Божијих баштована/ЛудАдамоваца, Кошчића и свињона, који остварују симбиозу као агенти екофеминизма, чиме трилогија добија своје разрешење у екофеминистичком подухвату реконструкције природе и успостављања везе са њом у свету постапокалипсе, као новом почетку, чиме екофеминизам добија симболику као нова снага креативног делања.

У **Закључку**, кандидаткиња даје преглед најбитнијих резултата дисертације тако што резимира и синтетише теоријско истраживање и закључке изведене при анализи корпуса. Такође, кандидаткиња истиче чињеницу да не постоји ни један закон у природи који каже да је човек господар природе, који би му гарантовао право да управља природом тако што ће црпети њене резерве, јер људско биће је само саставни део природе и једна од карика у ланцу великог природног екосистема. У сврху егзистенције која слави природу и афирмише живот, уместо доминације, инсистира се на идеји хармоничног партнерства са природом, при чему се природа сагледава као активни партнер човечанству. Кандидаткиња сматра да „уважавањем разлика и различитости, дисертација инсистира на плурализму, хетерогености и коначно идеји егалитаријанизма која има за циљ да помири све разлике и доведе до успостављања хармоничног односа, у којем се концепт хегемоније потири и искључује”. Према томе, оставља се простора да се трилогија, читана као дистопија, може сматрати и оптимистичним почетком утопије новог света предвођеног логиком екофеминизма.

II Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области

Оно што се превасходно истиче као квалитет ове дисертације је дубокосежно, темељно и стручно обрађивање екофеминизма као теоријског правца, од самог настанка, када се формира из социјалне екологије, па све до херменеутике модерног доба, која уводи екофеминизам у домен пост-колонијалних, нео-либералистичких и глобалистичких студија. То дисертацији даје озбиљан дијахронијски приступ у циљу представљања екофеминизма као теоријски изазовног подручја, које прати савремене токове и изнова доживљава преображаје, док свој критички апарат употпуњује социолошким, психолошким, филозофским, економским, политичким и етичким становиштима, који га чине комплексним и свепрожимајућим теоријским приступом од свеукупног значаја за друштвену реалност, а посебно у светлу оних друштвених пракси које се негативно одражавају на животну средину. Екофеминизам као подручје обухвата и теорију и праксу, што имплицира његову употребу у ширем друштвеном контексту, на чему ова дисертација инсистира у тренутку највеће индустријске револуције до сада, као и све озбиљније еколошке кризе. Не само да је екофеминизам значајан сам по себи, што ова дисертација небројено пута показује указивањем на екофеминистичке постулате и проблематизацију у сфери научно-технолошког, конзумеристичког, и еколошко-етичког дискурса, већ и добија свој значај теоретизацијом кроз саму дисертацију. У тренутку пријаве ове дисертације, екофеминизма се није обрађивао као засебна целина, односно наука сама по себи, већ спорадично, само као један од праваца у феминизму који последњих година добија на популарности у домаћим научним круговима кроз увођење родних студија у академске оквире. Дакле, истраживање екофеминизма у овом обиму, и уз помоћ ове грађе, која је и даље у великој мери заступљена искључиво на енглеском језику, отвара простор за упознавање шире академске јавности са екофеминизмом, који као правац у свом репозиторијуму поседује завидан опус научних, теоријских и критичких радова. Дисертација тако даје посебан допринос кроз приказивање екофеминистичке мисли на систематичан начин, са освртом на најзначајније домете екофеминизма до садашњег тренутка.

Аналитички део дисертације свој значај и допринос показује кроз примену свеобухватне екофеминистичке критике на књижевном корпусу трилогије *Луд Адам* Маргарет Атвуд, што је оригиналан подухват, имајући у виду да се ова трилогија није анализирала у целини, а поготову не са становишта екофеминизма. Први роман трилогије под називом *Антилопа и Косац*, стекао је највећу популарност и био предмет књижевно-теоријских анализа, али не и екофеминистичке. У дисертацији се разматрају четири различита концепта природе у намери да се издвоји онај екофеминистички, али и да се преиспитају улоге јунакиња кроз њихов однос са природом, флором и фауном, као и женским колективом као субверзивним политичким телом. И у другом роману трилогије, *Година потопа*, дисертација раскрива посебан значај из угла екофемининог, читајући га као екофеминистичку утопију Божијих баштована. Дисертација показује и да је последњи роман трилогије, под називом *Луд Адам*, који још увек није доживео издање на српском језику, мада је 2017. године преведен на хрватски, неопходан за разумевање екофеминистичког концепта који Маргарет Атвуд гради од самог почетка, који тек у трећем роману добија свој епилог и пуну реализацију, успостављањем екофеминистичког друштва Божијих баштована као чувара планете.

III Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Пре свега, сам поступак провере дисертације на плагијаризам при Универзитету у Крагујевцу, показао је да је докторски рад кандидаткиње Данице Милошевић оригинално научно дело, без примедби по питању ауторства текста и аутентичности података. То говори да је кандидаткиња савесно и одговорно приступила изради дисертације, уз академску свест о коришћењу извора литературе, која је правилно и прецизно цитирана, парафразирана и промишљена, на начин који је научно-пожељан и прихватљив.

Одсуство теоријске и критичке литературе на српском језику из ове области, такође упућује на оригиналност дисертације, која има иновативни карактер по питању обраде теме екофеминизма, не само у теоријском погледу, већ и његовом употребом за анализу корпуса са књижевног аспекта.

Оригиналом интерпретацијом екофеминизма, кандидаткиња је такође указала на вишеструке закључке детаљним анализирањем проблема, који омогућавају другачије увиде у сферу феминизма коме екофеминизам, као један од праваца припада.

IV Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

Кандидаткиња Даница Милошевић је до сада објавила **2** поглавља у књигама на енглеском језику иностраних издавача и **32** рада у категорисаним публикацијама, од чега **5** у тематским зборницима међународног значаја (M14), **1** у часопису међународног значаја (M24), **5** у зборницима радова са научних скупова међународног значаја (M33), **3** у тематским зборницима радова националног значаја (M45), **7** у часописима националног значаја (4xM52 и 3xM53) и **13** у зборницима националног значаја (M63).

Научни радови објављени у тематским зборницима међународног значаја (M10):

1. Даница Милошевић, Sam Shepard and David Mamet on Parent-Child Communication, Језик, књижевост, комуникација: Књижевна истраживања, Филозофски факултет у Нишу, Ниш, 2012, 242-249. UDC 821.111(73).09-2 Shepard S., 821.111(73).09-2 Mamet D./ ISBN 978-86-7379-240-8, [COBISS.SR-ID 190133516] **M14**
2. Даница Милошевић, Маргинализација жена у роману Човек празних шака Урсуле Легвин, Језик, књижевност, маргинализација: Књижевна истраживања, Филозофски факултет у Нишу, Ниш, 2014, 539-547. UDK 821.111(73)-31.09 Legvin U./ ISBN 978-86-7379-324-5 [COBISS.SR-ID 206860044] **M14**
3. Даница Милошевић, Possibilities of Female Discourse in Dystopian Context, Језик, књижевност, дискурс: Књижевна истраживања, Филозофски факултет у Нишу, Ниш, 2015, 297-305. UDC 82-31.09-055.2:141.72, 82.0-055.2:144.72/ ISBN 978-86-7379-368-9 COBISS.SR-ID 214564108 **M14**
4. Даница Милошевић, Using Video Materials in English for Technical Sciences: a Case Study, in New Developments in ESP Teaching and Learning Research (eds. Sareć, C. and Whyte, S.), 5 th December 2017, Research-publishing. net., Voillance, France, 15-30. **M 14**
5. Даница Милошевић, Simultaneous Development of Language and Computer Skills: An Interdisciplinary Approach to Translation, in Positioning English for Specific Purposes in an English Language Teaching Context (ed. Nadežda Stojković), July 2018, Vernon Press, Wilmington, USA, ISBN 978-1-62273-414-6, **M 14**

Научни радови објављени у часописима међународног значаја (M20):

1. Даница Милошевић, On Violence and Justice in Modern Culture, Теме: Часопис за друштвене науке, бр. 2, Универзитет у Нишу, Ниш, 2010, 587-600. УДК 821.111.09 Бонд, Е. ISSN 0353-7919 **M24**

Научни радови објављени у целини у зборницима радова са научних скупова међународног значаја (М30):

1. Даница Милошевић, Боривоје Милошевић, Милан Мијалковић, Grounds and Security Issues in Cloud Based E-learning of the English Language, UNITECH Proceedings, Technical University of Gabrovo, Gabrovo, 2013, volume IV 303- 308. ISSN 1313-230x **M33**
2. Даница Милошевић, Боривоје Милошевић, English for Specific Purposes on Cloud Platform, ICEST 2013 Proceedings of Papers, volume 2, Faculty of Technical Sciences, Bitola, 2013, 855-858. ISBN 978-9989-786-89-1 [COBISS.MK-ID 947 46890] **M33**
3. Боривоје Милошевић, Слободан Обрадовић, *Даница Милошевић*, Машинско учење у образовању, INFOTЕH-ЈАНОРИНА, vol. 13, Јахорина 2014, 964-968. ISBN 978-99955-763-3-2[COBISS.RS-ID 4247064] **M33**
4. Боривоје Милошевић, *Даница Милошевић* и Срђан Јовковић, New Technologies for WEB Based Learning, UNITECH 2015 Proceedings, Technical University of Gabrovo, Gabrovo, 2015, volume IV 392- 397. ISSN 1313-230x **M 33**
5. Даница Милошевић, Project Based Learning, ICEST 2016 Proceedings of Papers, Faculty of Technical Sciences, Bitola, 2016, 459-462. ISBN 978-9989-786-78-5 [COBISS.MK-ID 101838346] **M 33**

Монографије националног значаја и научни радови објављени у тематским зборницима радова националног значаја (М40):

1. Даница Милошевић, Женски гласови: Тони Морисон и Глорија Нејлор, Савремена проучавања језика и књижевности, година 5, књига 2, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, Крагујевац, 2014, 299-305. 821.111(73)-31.09 Morrison T., 821.111(73)-31.09 Naylor G./ ISBN 978-86-85991-61-5 [COBISS.SR-ID 205996556] **M45**
2. Даница Милошевић, Женске стратегије опстанка у роману *Мемоари Преживеле* Дорис Лесинг, Савремена проучавања језика и књижевности, година 6, књига 2, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, Крагујевац, 2015, 255-260. 821.111-31.09 Lessing D./ ISBN 978-86-85991-73-8, COBISS.SR-ID 214028556 **M45**
3. Даница Милошевић, Вук у српским народним пословицама, Canis Lupus: између обредне маске и књижевне животиње, Филолошко-уметнички факултет, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2016, 89-103. ISBN 978-86-80596-00-6[COBISS.SR-ID 228279564] **M 45**

Научни радови објављени у часописима националног значаја (М50)

1. Даница Милошевић, Класа и род у роману Чапљино око Урсуле Легвин, Липар: Часопис за књижевност, језик, уметност и културу, бр. 52, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2013, 255-262. Претходно саопштење 821.111(73)-31.09/Легвин У. ISSN 1450-8338 [COBISS.SR.ID 151188999] **M53**
2. Даница Милошевић, Electronic Learning of Business English, Romanian Journal of English Studies, vol. 11, issue1, De Gruyter Open, March 2014, 272-278. ISSN (Online) 2286-0428, ISSN (Print) 1584-3734, DOI <https://doi.org/10.2478/rjes-2014-0031> **M52**
3. Даница Милошевић, Breaking the Routine: A Possible New Technique in ESP Teaching, Journal of English for Specific and Academic Purposes, Универзитет у Нишу, Ниш, vol. 2, no. 4, 2014, 727-731. UDC 811.111'276.6:33/ ISSN 2334-9182 (print), ISSN 2334-9212 (online) [COBISS.SR-ID 202381836] **M53**
4. Даница Милошевић, ESP in the Classroom: Student and Teacher Competencies in Modern Computer and Communication Technologies, Romanian Journal of English Studies, vol. 12,

issue1, De Gruyter Open, 2015, Pages 29–33, ISSN (Online) 2286-0428, ISSN (Print) 1584-3734, DOI: <https://doi.org/10.1515/rjes-2015-0004>) **M52**

5. Даница Милошевић, Simultaneous Development of Language and Computer Skills: An Interdisciplinary Approach to Translation, *Journal of English for Specific and Academic Purposes*, Универзитет у Нишу, Ниш, vol. 5, no. 2, 2017, 219-229. UDC (811.111+371.694):004 ISSN 2334-9182 (print), ISSN 2334-9212 (online), DOI:10.22190/JTESAP1702219M **M53**
6. Даница Милошевић, Justification of multiple ecofeminist perspectives: diversity really matters, *Beyond Philology: An Interational Journal of Linguistics, Literary Studies and English Language Teaching: Epistemology in Literature and Culture*, University of Gdansk, Gdansk, no.16/2, 2019, 77-93. ISSN 1732-1220, eISSN 2451-1498 **M 52**
7. Даница Милошевић, Екофеминизам и етика, Липар: Часопис за књижевност, језик, уметност и културу, бр.72, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2020, 215-225. 141.72:502/504]:17. **M52**

Научни радови објављени у часописима националног значаја (M60)

1. Даница Милошевић, The Differences and Similarities Between the Audio-lingual Method and The Silent Way, *Зборник радова Високе техничке школе струковних студија, Висока техничка школа струковних студија, Ниш, 2012, 74-76. ISBN 978-86-85391-15-61 [COBISS.SR-ID 195649292] M63*
2. Даница Милошевић, Edgar Allan Poe As a Detective Story Writer, *Зборник радова Високе техничке школе струковних студија, Висока техничка школа струковних студија, Ниш, 2013, 96-99. ISBN 978-86- 85391-21-7 [COBISS.SR-ID 203753740] M63*
3. Дејан Благојевић, Александра Боричић, Даница Милошевић, Радомир Цекић и Никола Столић, Преглед битних сегмената управљања људским ресурсима у високом образовању струковне оријентације, *Зборник радова Тренд 2014, Факултет технички наука, Нови Сад, 2014, Paper No. Т.5.2-5, 306-309. / ISBN 978-86- 7892-601-3[COBISS.SR-ID 284940807] M63*
4. Даница Милошевић, Student Assessment in the Field of ESP, *Зборник радова Високе техничке школе струковних студија, Висока техничка школа струковних студија, Ниш, 2014, 75-77. ISBN 978-86-85391-22-4[COBISS.SR-ID 212061708] M63*
5. Даница Милошевић, From the Starting Point to Realization: Use of Moodle Application Software for Creating E-books for an ESP Course, *Synergies of Language Learning proceedings, Faculty of Electronic Engineering, University of Nis, Nis, 2015. ISBN: 978-86-6125-123-8, COBISS.SR-ID 215266828 M63*
6. Даница Милошевић, ESP Methods and Techniques: Student Evaluation Questionnaires Used to Define ESP Teacher Competencies, *Зборник радова Високе техничке школе струковних студија, Висока техничка школа струковних студија, Ниш, 2015, 109-112. ISBN 978-86-85391-24-8, COBISS.SR-ID 220274444 M63*
7. Боривоје Милошевић, Даница Милошевић и Саша Станчић, In Memory базе података, *Зборник радова Високе техничке школе струковних студија, Висока техничка школа струковних студија, Ниш, 2015, 20-23. ISBN 978-86- 85391-24-8, COBISS.SR-ID 220274444 M63*
8. Даница Милошевић, The Silent Way and the Joint Action Theory in Didactics: Possible Applications in the Field of English for Specific Purposes, *Зборник радова Високе техничке школе струковних студија, Висока техничка школа струковних студија, Ниш, 2016, 131-134. ISBN 978-86-85391-26-2[COBISS.SR-ID 228132876] M63*

9. Даница Милошевић, Боривоје Милошевић, Захтеви приватности E-learning система, Зборник радова ИТОР17: Информационе технологије, образовање и предузетништво, Факултет техничких наука у Чачку, Чачак, 2017, стр. 553-562, UDK: 37.018.43, ISBN 978-86-7776-211-7, [COBISS.SR-ID 231443724] **M 63**
10. Даница Милошевић, Дијалектика културалног и социјалног екофеминизма, Зборник радова Високе техничке школе струковних студија, Висока техничка школа струковних студија, Ниш, 2017, 179-182. ISBN 978-86-85391-30-9 [COBISS.SR-ID 253479436] **M63**
11. Даница Милошевић, Екофеминизам, наука и технологија, Зборник радова Високе техничке школе струковних студија, Висока техничка школа струковних студија, Ниш, 2018, 121-123. ISBN 978-86-85391-30-9 [COBISS.SR-ID 253479436] **M63**
12. Даница Милошевић, Екофеминизам и агробизнис, Зборник радова 2019 Академије техничко-васпитачких струковних студија, одсек Ниш, децембар 2019, 102-105, ISBN 978-86-85391-41-5 **M63**
13. Даница Милошевић, Системи за e-learning комуникацију и сигурносни проблеми у доба пандемије, Зборник радова 2020 Академије техничко-васпитачких струковних студија, одсек Ниш, у припреми **M63**

Даница Милошевић је отпочела са публикавањем научних радова 2010. године и од тада је остварила укупно 34 научна резултата, у просеку објављујући резултате три пута годишње, чиме је показала непрекидно залагање у свом научном раду, које је препознато чак и ван граница наше земље.

То је видљиво и кроз учешће на домаћим и међународним научним конференцијама где је имала велики број саопштења, укупно 27, од којих 15 у иностранству (Словачка, Француска, Ирска, Пољска, Румунија, Словенија, Бугарска, Македонија и Република Српска), укључујући и ЕССЕ конференцију Европског друштва за проучавање енглеског језика, на којој је 2016. била и ко-модератор сесије:

1. Даница Милошевић, Telling a Story of Survival, The First International Conference on English Studies English Language and Anglophone Literatures Today, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, 19th March, 2011, Faculty of Philosophy, Novi Sad.
2. Даница Милошевић, Sam Shepard and David Mamet on Parent-Child Communication, Језик, књижевност, комуникација, Филозофски факултет у Нишу, 15. и 16. април, 2011. год., Филозофски факултет, Универзитет у Нишу.
3. Даница Милошевић, Женски гласови: Тони Морисон и Глорија Нејлор, 5. Научни скуп младих филолога, Филолошко-уметнички факултет, Универзитета у Крагујевцу, 30. март, 2013. год., Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу.
4. Даница Милошевић, Маргинализација жена у роману *Човек празних шака* Урсуле Легвин, Језик, књижевност, маргинализација, Филозофски факултет у Нишу, 26. и 27. април, 2013. год, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу.
5. Даница Милошевић, Electronic Learning of Business English, 23rd British and American Studies Conference, The West University of Timisoara, English Department, 16th-18th May, 2013, The West University of Timisoara, Romania.
6. Даница Милошевић, Боривоје Милошевић, English for Specific Purposes on Cloud Platform, ICEST 2013 –Session: Engineering Education, Faculty of Tourism and Organizational Sciences, 26th-29th June, 2013, Ohrid, Macedonia.

7. Даница Милошевић, Боривоје Милошевић, Милан Мијалковић, Grounds and Security Issues in Cloud E-Learning of The English Language, UNITECH 2013 International Scientific Conference- Thematic Session: Educational Technologies, Technical University of Gabrovo, 22nd-23rd November, 2013, Technical University of Gabrovo, Bulgaria.
8. Дејан Благојевић, Александра Боричић, Даница Милошевић, Радомир Цекић, Никола Столић, Преглед битних сегмената управљања људским ресурсима у високом образовању струковне оријентације, Трендови развоја: Развојни потенцијал високог образовања, Универзитет у Новом Саду, 24. -27. фебруар, 2014, Копаоник.
9. Боривоје Милошевић, Слободан Обрадовић, Даница Милошевић, Машинско учење у образовању, INFOTEN Јахорина, ЕТФ Сарајево, 19.- 21. март 2014, Јахорина, Република Српска.
10. Даница Милошевић, Женске стратегије опстанка у роману *Мемоари преживеле* Дорис Лесинг, 6. Научни скуп младих филолога, Филолошко-уметнички факултет, Универзитета у Крагујевцу, 22. март, 2014. год., Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу.
11. Даница Милошевић, Possibilities of Female Discourse in Dystopian Context, Језик, књижевност, дискурс, Филозофски факултет у Нишу, 25. и 26. април, 2014. год, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу.
12. Даница Милошевић, ESP in the Classroom: Student and Teacher English Language Competencies at Modern Computer and Communication Technologies, 24th British and American Studies Conference, The West University of Timisoara, English Department, 15th-17th May, 2014, The West University of Timisoara, Romania.
13. Даница Милошевић, ESP Methods and Techniques: Student and Teacher English Language Competencies at Industrial Engineering, 12th ESSE Conference, Faculty of Arts, Košice, 29th August- 2nd September, 2014 Košice, Pavol Jozef Šafarik University in Košice.
14. Даница Милошевић, Two Useful Techniques in English Classes for Students of Modern Computer and Communication Technologies, GERAS 36th International Conference, Integration in English for Specific Purposes- a ferment of intellection and innovation for research, didactics and pedagogy, University of Bordeaux, 19th- 21th March, 2015.
15. Даница Милошевић, From the Starting Point to Realization: Use of Moodle Application Software for Creating E-books for an ESP Course, 2nd International Conference on Teaching English for Specific Purposes and New Language Learning Technologies, Synergies of Language Learning, Faculty of Electronic Engineering, 22nd-24th May 2015, University of Nis, 2015.
16. Боривоје Милошевић, Даница Милошевић и Срђан Јовковић, New Technologies for WEB Based Learning, UNITECH 2015 International Scientific Conference- Thematic Session: Educational Technologies, Technical University of Gabrovo, 20th- 21st November, 2015, Technical University of Gabrovo, Bulgaria.
17. Даница Милошевић, Вук у пословицама српске народне књижевности, Округли сто- Canis lupus: Између обредне маске и књижевне животиње, у оквиру пројекта Усмено, обредно, књижевно, Филолошко-уметнички факултет, Универзитета у Крагујевцу, 13. децембар, 2015. год., Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу.

18. Даница Милошевић, Project Based Learning, ICEST 2016 –51st International Scientific Conference on Information, Communication and Energy Systems and Technologies, Poster session: Engineering Education, Faculty of Tourism and Organizational Sciences, 28th-30th June, 2016, Ohrid, Macedonia.
19. Даница Милошевић, Necessity for Audio-Visual Stimulus: The Use of Video Materials in English for Technical Sciences (ETS), ESSE 2016, Seminar on Teaching Practices in ESP Today- S14 (speaker and co-convenor), National University of Ireland Galway, 22nd-26th August, 2016, Galway, Ireland.
20. Даница Милошевић, Digital ESP Classroom, SDAS 2016, M@aking It New in English Studies, University of Maribor, 15th-17th September, 2016, Maribor, Slovenia.
21. Даница Милошевић, Боривоје Милошевић, Захтеви приватности E-learning система, ИТОР17, Факултет техничких наука у Чачку, Универзитет у Крагујевцу, 8. и 9. април 2017. год., Универзитет у Крагујевцу, Факултет техничких наука у Чачку, Чачак, 2017.
22. Даница Милошевић, Justification of Multiple Eco-Feminist Perspectives: Diversity Really Matters, PASE 2017, Epistemological Canons in Language, Literature and Cultural Studies, University of Gdansk, 22nd-24th June, 2017, Gdansk, Poland.
23. Даница Милошевић, Simultaneous Development of Language and Computer Skills: An Interdisciplinary Approach to Translation, 3rd International ESP Conference and Summer School, Establishing the Predominant Position of ESP within Adult ELT, (speaker and convenor) University of Nis, 3rd-7th July 2017, University of Nis, 2017.
24. Ана Балула, Сандра Васконцелос, Даница Пиршл, Даница Милошевић, Надежда Стојковић, Јолита Шлиогеријене, Нијоле Буркшаитиене, Весна Станковић, V-interESP Video in International Joint Research in ESP teaching-poster presentation, Universidade de Aveiro, Teaching and Learning Forum, 18th June 2019, Universidade de Aveiro, 2019.
25. Сандра Васконцелос, Ана Балула, Даница Пиршл, Даница Милошевић, Надежда Стојковић, Јолита Шлиогеријене, Нијоле Буркшаитиене, Весна Станковић, Videos as Partners in ESP and Technical Terminology Teaching-Profilng an International Joint Project, ReCles.pt International Conference 2019- Approaches to Teaching and Learning Languages for Specific Purposes: Building Bridges Across the Classroom and the Professional World, Universidade do Algarve, 3rd-4th October 2019, Universidade do Algarve, Portugal 2019.
26. Даница Милошевић, Video Tutorials as Potential Allies in the ESP Classroom, 4th International ESP Conference, (Re)Considering the Foundation Principles and Assessing the Common Grounds between ESP/LSP/GE, University of Nis, 17th-19th July 2020, University of Nis, 2020.
27. Даница Милошевић, My Covid Story, online conference Conversations during Covid, India, 11th September, 2020.

Своју стручност, кандидаткиња је показала и радом на 6 међународних пројеката, од којих су два научно-истраживачког карактера из области књижевности и у вези са екофеминизмом (*Усмено, обредно, књижевно: Canis lupus: између обредне маске и књижевне животиње* 2015-2016 и *Екопоетика у књижевности, језику и уметности*, 2020-).

Свеукупно, научни резултати Данице Милошевић указују на велику активност на пољу стручног енглеског језика, што је и логично, будући да је у опису њеног радног места усавршавање из ове области, али запажени резултати исто тако недвосмислено упућују на конзистентно интересовање и ангажовање у области феминизма и екофеминизма. Из области дисертације кандидаткиња је објављивала радове који се тичу женског родног идентитета, женских стратегија опстанка, фемининог дискурса, екофеминизма из угла етике, агробизниса, науке и технологије, као и екофеминистичке дијалектике у савременој англо-америчкој књижевности, где се испољава њена моћ критичког и аналитичког запажања, посебно у домену дистопијског жанра, релевантног за саму дисертацију, као и добро владање еко/феминизмом као критичко-теоријским апаратом.

V Оцена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Упоредивањем пријаве теме и резултата до којих је дисертација дошла, долази се до закључка да је кандидаткиња потврдила све хипотезе и одговорила на задатке које је поставила кроз формулацију саме теме, и то у већем обиму од планираног, до чега је дошло поселдично истраживањем великог теоријског корпуса, као што се може видети из приложене литературе. Кроз дисертацију, кандидаткиња је дошла и до неких нових увида који су додатно употпунили докторску тезу и дали јој још дубље утемељење, а ту се пре свега мисли на посматрање екофеминизма из ширег контекста, не базично кроз однос и везу између жене и природе, већ на бројне друштвене импликације које су у дослуху са екофеминизмом, а тичу се разматрања научно-технолошког, конзументистичког друштва и његове етичности. Ишчитавањем дисертације стиче се утисак да је као целина логично и систематски устројена, па се решење кроз организацију самог текста до којег се, као крајњег резултата дошло, поставља и као смисленије и напредније од оног које је дато у радној верзији. Ипак, потребно је нагласити да су сви задати параметри на самом почетку доследно испраћени до самог краја израде докторске дисертације, уз примену адекватне методологије која је предложена у пријави теме. Евидентно је да је дисертација обухватила и најактуелније радове из области екофемининог на светској сцени, будући да је у домаћим круговима екофеминизам слабо заступљен, што је раду донело и димензију савременог и актуелног приступа проблематици са теоријског и критичког становишта.

VI Научни резултати докторске дисертације

Докторска дисертација, јасно, прецизно и стручно представља и обједињује све значајне екофеминистичке перспективе, теоријске и критичке, историјске и практичне, и тиме даје свеобухватан преглед свих важних аспеката екофеминизма, што њен теоријски допринос чини веома значајним. Следећи историјски развој у овој области, дисертација предочава различите правце у оквиру теорије екофеминизма, који у својој различитости доводе и до самог раздора у оквиру теорије екофеминизма, што се кроз дисертацију преошћава реинтерпретацијом културалног екофеминизма супротстављеног социјалном екофеминизму. Такво становиште које се заступа у дисертацији, по свему судећи није уобичајно за екофеминистичке кругове, јер је културални екофеминизам након иницијалног, пионирског рада екофеминисткиња попут Инестре Кинг, Сузан Грифин и Стархок доживео маргинализацију, због своје такозване есенцијалистичке природе, док су га заменили конструктивистички ставови социјалних екофеминисткиња. Дисертација пружа допринос у обнови мисли културалног екофеминизма, али и кроз успостављање спојева на релацији културални – социјални екофеминизам у циљу удруживања њихових синергија. У дисертацији се намеће методологија којом се признају, препознају и уравнотежавају ова два опречна става, зарад обухватања различитих домена и домета екофеминизма у разградњи бинарних опозиција, преиспитивању есенцијализма и

изналажењу нових могућности у домену конструктивизма како би се обезбедила етика бриге и партнерства са природом, те одбацила логика доминације која поробљава жену, природу, биљке и животиње у систему капитализма. Оваква методологија, омогућава да веза између жене и природе не буде укинута под изговором њихове међусобне идентификације и изједначавања репродуктивне улоге наметнуте од стране патријархалног ауторитета, већ да буде оснажена, како би се та веза учинила вишезначном и смисленијом од пуког редуccionизма који се заговара есенцијалстичким начином размишљања, а које се, како дисертација показује, без основа приписује културалним екофеминисткињама.

У дисертацији се женски родни идентитет преиспитује на оригиналан начин, уз смео приступ који тежи деконструкцији, али и истовременом преиспитивању вредности културалног екофеминизма које потичу из традиције матријархалног. Дисертација је показала да се комбинованом методом културалног и социјалног екофеминизма, постиже реинтерпретација односа на релацији жена – природа, који је детерминистичким поступком патријархалног ауторитета редукована на инструменталну вредност. У том смислу дисертација доноси потенцијал за исписивањем другачијег наратива од оног који је наметнут патријархалном парадигмом, а против логике доминације којом се инсистира на конструктима на основу којих жена, природа и животиње постају угњетено, маргинализовано и експлоатисано *друго*. Такође, дисертација уводи могућност алтернативног читања идентитета жене, природе и животиња као независних феномена, при чему, не само језик, већ и тело добија нову димензију из угла екофемининог, као подручје суверенитета и аутентичности бића.

У сфери промишљања екофеминистичког потенцијала кроз етику, односно ставове према животној средини, флори и фауни, биотичкој и абиотичкој сфери и то у домену представе о нељудском бићу као субјекту, а не одсутном референту који се може свести на инструменталну функцију, препознаје се оригиналност самог екофеминизма као таквог. Пропагирање јединства у различитости, као концепта којим се препознаје аутентичност и значај сваког појединачног бића и његовог унутрашњег потенцијала вредности, кроз дисертацију се намеће као једна од централних идеја, која је додатно појачана потребом за међусобном повезаношћу и међузависношћу појединачних ентитета. То је допринос разградњи хијерархијског поимања света којем је патријархално друштво склоно.

Значајан допринос дисертације је и у интерпретацији трилогије са различитих становишта екофеминизма, сагледавајући технократско друштво ове дистопије у свим сегментима, кроз научно-технолошки развој, конзумеризам, агро-бизнис, биотехнологије које су инванзивне према телесном аспекту жене и животиња, етике по питању биотског, али и редефинисање женског језика и тела у духу екофемининог ради исписивања аутентичног женског наратива у друштву отуђеном од природе и жене.

VII Примењивост резултата у теорији и пракси

Дисертација кандидаткиње Данице Милошевић има потенцијала да буде публикована у деловима или у целини, чиме би као теоријско штиво била доступна широј јавности, а преваходно широј академској заједници, што би допринело већој употреби и анализи екофеминизма не само у контексту књижевних, већ и других типова студија, за шта је кроз дисертацију показано да екофеминизам има потенцијала.

Похрањивањем дигиталног облика дисертације у репозиторијум, дисертација ће свакако трајно бити доступна младим истраживачима, који ће, служећи се овом дисертацијом као приручном литературом, моћи да се позивају на научне резултате до којих је ова дисертација

дошла у сопственим истраживањима различитих аспеката екофеминизма, у циљу даљег позиционирања екофеминизма као правца који заслужује значајније место у књижевно-теоријским проматрањима и критичким освртима.

Будући да је тематика везана за екофеминизам од изузетног значаја за свет у коме живимо и веома актуелна, сама презентација резултата докторске дисертације може бити значајна у различитим друштвеним круговима, укључујући радионице, округле столове, семинаре, научне скупове и конференције, као и сарадњу са различитим типовима организација.

Из приложене биографије кандидата, могуће је закључити да извесни домети ове дисертације чак могу бити и практично употребљени у наставном процесу, а могуће и у сврху различитих научно-истраживачких и образовних пројеката, будући да је кандидаткиња запослена као предавач на Академији техничко-васпитачких студија у Нишу, где обавља наставу из стручног енглеског језика на студијском програму *Заштита животне средине*, и има искуства у два пројекта из ове области.

VIII Начин презентовања резултата научној јавности

Кандидаткиња је у свом досадашњем научно-истраживачком раду показала велико интересовање и залагање на пољу феминистичких и екофеминистичких студија. То се пре свега види кроз дугогодишње истраживање ове тематике, чији је резултат одбрањена магистарска теза под називом *Женске стратегије опстанка у дистопијским визијама Маргарет Атвуд, Дорис Лесинг и Урсуле Легвин* 2014. године, која вешто комуницира са феминизмом. Осим тога, о томе сведочи и више објављених радова на тему феминизма, односно екофеминизма, како у домаћим и иностраним научним часописима, тако и у зборницима радова.

Имајући у виду дугогодишњу посвећеност кандидаткиње теми, о чему сведоче нове публикације сваке године, почевши од 2013. по објављивању првих радова из ове области, као и објављивање радова из саме дисертације током процеса писања, стиче се утисак да је кандидаткиња истински, свесрдно и информисано упућена на екофеминизам, о чему сведочи и признање њеног рада не само у земљи, већ и ван њених граница, где је кандидаткиња имала прилике да презентује свој рад. Свакако и сама докторска дисертација указује на континуитет у раду и фокусираност на проблематику феминизма, која након обраде у магистарској тези, кроз докторску дисертацију добија нову димензију из угла екофемининог.

Кроз темељну разраду екофеминистичког оквира, кандидаткиња је показала да влада теоријско-критичким апаратом којим се може послужити за анализу различитих књижевних форми и текстова, што оставља могућност за бројне нове интерпретације књижевне грађе из угла екофемининог и нове публикације. То свакако упућује на закључак, да ће као предани истраживач и научник, са изузетним интересовањем за екофеминизам, кандидаткиња наставити да пише текстове из ове области и да их на сличан начин, као што је практиковала до овог тренутка, дели са научном јавношћу.

IX Закључак и препорука

Имајући у виду све наведено у Извештају, евидентно је да је Даница Милошевић научно и теоријски прикладно обрадила тему *Екофеминизам у прози Маргарет Атвуд*, као истрајан и перспективан научник у овој области. Кандидаткиња је у дисертацији показала интерпретативно, аналитичко-синтетичко, и апликативно умеће коришћења теоријске, критичке и примарне литературе и доследно применила књижевнаучне методологије у различитим аспектима анализе. Дисертација показује да кандидаткиња влада одабраном теоријском материјом коју је представила адекватним нијансирањем теоријских мишљења, и коју је синтетисала са аналитичким радом на примарном тексту на конзистентан и научно адекватан начин.

Због свега у реферату наведеног, предлагемо Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу да прихвати овде изнесу позитивну оцену о докторској дисертацији Данице Милошевић под насловом *Екофеминизам у прози Маргарет Атвуд* и да кандидаткињи одобри усмену одбрану пред овом Комисијом.

КОМИСИЈА

У Крагујевцу,
28.12.2020.

Др Весна Лопичић, редовни професор (председник комисије)
Филозофски факултет Универзитета у Нишу
Ужа научна област: Англоамеричка књижевност и култура

Др Биљана Влашковић Илић, ванредни професор
Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу
Ужа научна област: Енглеска књижевност и култура

Др Славица Гароња Радованац, ванредни професор
Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу
Ужа научна област: Српска књижевност

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

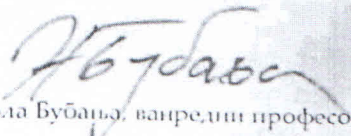
ОЦЕНА МЕНТОРА О ИЗВЕШТАЈУ О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ ДОКТОРСКЕ
ДИСЕРТАЦИЈЕ ОДНОСНО ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

НАЗИВ ДИСЕРТАЦИЈЕ	<i>Екофеминизам у прози Маргарет Атвуд</i>	
Кандидат	Даница Милошевић	
Ментор	Никола Бубања	
Датум пријема потпуног извештаја о провери оригиналности докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта	27. новембар 2020.	

Докторска дисертација *Екофеминизам у прози Маргарет Атвуд* је оригинална и представља резултат рада докторанда, при чему је кандидат Даница Милошевић поштовала академска правила цитирања и навођења извора: у дисертацији готово да нема чак ни подударања текста која су последица цитата, личних имена, библиографских података о коришћеној литератури, општих места и података. Према томе, извештај о провери оригиналности указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за одбрану може наставити.

Датум: 27. 11. 2020.

ПОТПИС МЕНТОРА

Др Никола Бубања, ванредни професор